

VII. ПАМ'ЯТАЄМО

ДО 150-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АНТІНА СТЕПАНОВИЧА СИНЯВСЬКОГО (1866 – 1951)

12 липня виповнилось 150 років від дня народження відомого економіко-географа, історика, економіста, політичний діяча, професора, доктора географічних наук Антіна Степановича Синявського.

Народився Антін Степанович 12 липня 1866 р. у с. Веприк Васильківського повіту Київської губернії.

У 1889 р. закінчив історико-філологічний факультет Київського університету.

У 1889 р. за поширення ідей М. Драгоманова висланий до Шен курська (Архангельська губернія).

У 1890 р. прослухав курс лекцій в Московському університеті і склав екзамен за природничий факультет Новоросійського університету (м. Одеса) на звання вчителя географії гімназії і прогімназії з правом викладання географії.

З 1893 р. – лектор Одеської військової школи, з 1894 р. – лектор Вищих жіночих курсів та приват-доцент Новоросійського університету.

1896–1898 рр. – на засланні в Томську.

У 1898 р. захистив магістерську дисертацію в Варшавському університеті, отримав ад'юнкт-доцентуру гірничої статистики, однак знову висилається у Томськ.

Не дивлячись на заборону працювати в системі народної освіти, в 1899 р. влаштовується директором комерційних шкіл Міністерства фінансів у Лодзі, згодом – Білостоці (зараз – Польща).

1901–1918 рр. – директор Катеринославського комерційного училища, доцент з гірничої статистики, з 1910 р. – професор Гірничого інституту. Заступник голови Катеринославської Вченої архівної комісії.

У 1918 – начальник департаменту середньої школи Міністерства народної освіти та мистецтв у уряді Ф. Лизогуба за Гетьманату, а згодом – Директорії.

У 1919 р. разом з урядом Директорії залишає Київ, завідувач кафедри політекономії Українського університету в Кам'янцеві-Подільському.

У 1919 р. повертається до Києва. Працює на кафедрі сільського господарства в Київському Інституті соціалістичної реконструкції народного господарства, директором і професором з економіки, географії та світового господарства Інституту зовнішніх відносин.

У 1920-х роках професор і завідувач кафедри економіки, географії та світового господарства Інституту зовнішніх відносин, співробітник кафедр сільського господарства Інституту народної освіти у Києві (викладав економічну географію, статистику й інші предмети), науковий співробітник УАН: працював в Історичній секції, Комісії сходознавства і був керівником Комісії Дніпрельстану.

1931–1934 рр. – очолював кафедру економічної географії Українського відділення Благовещенського агропедінституту, завідує кафедрою фізичної географії у Владивостоцькому педінституті. Організатор і завідувач кафедри географії Сталінградського педінституту (1934–1936 рр.), завідувач кафедри фізичної географії Кримського педінституту (1936–1939 рр.), професор Кабардино-Балкарського педінституту (м. Нальчик, 1939–1942 рр.).

Часи німецької окупації проживає в Києві, 1943 р. – у Кракові та Перемишлі.

У 1944–1945 рр. – професор Ростовського університету, у 1945–1947 рр. – завідувач кафедри географії, фізичної географії Чернівецького університету, у 1947–1949 рр. – професор Кіровоградського, у 1949–1950 рр. – Краснодарського педінститутів.

Розробив методологію економічної географії, визначив та обґрунтував фундаментальні положення геополітики, країнознавства, історії економіко-географічної думки в Україні. Він зробив значний внесок у розвиток теорії економічного районування. Досліджував географічні проблеми України в цілому, Степової України (рух населення, розвиток господарства), займався питанням створення заповідника в зв'язку з будівництвом Дніпрогесу).

Автор понад 150 наукових праць, зокрема: *"История всемирной торговли в связи с промышленностью"* (1896 р., співавтор); *"Економіко-географічний нарис України"* (1924 р.), *"Україна і Близький Схід у світі геополітики (Проблема торговельних зв'язків)"* (1927 р.); *"Сучасна економіка Єгипту в зв'язку з розвитком українсько-єгипетської торгівлі"* (1929 р.); *"Економічний район і економічний ландшафт"* (1930 р.), *Вибрані праці* (1993 р.).

Помер 2 лютого 1951 р. у Сімферополі.

ДО 110-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЗАМОРІЯ ПЕТРА КОСТЬОВИЧА (1906 – 1975)

25 червня виповнилось 110 років від дня народження відомого геолога, геоморфолога, професора, доктора геолого-мінералогічних наук Петра Костьовича Заморія.

Народився Петро Костьович 25 червня 1906 р. у с. Висунськ (тепер – Березнегватський район) на Миколаївщині.

У 1921–1926 рр. – студент Херсонського сільськогосподарського інституту.

1926–1927 рр. – старший лаборант Херсонської дослідної станції Наркомзему УРСР, 1927–1930 рр. – співробітник науково-дослідного інституту Соціалістичного землеробства.

1930–1933 рр. – аспірант Інституту геологічних наук АН УРСР, 1933–1941 рр. – старший науковий співробітник, а з 1941 р. – очолює відділ геотектоніки і геоморфології Інституту.

У 1936 р. – під керівництвом проф. В. І. Крокоса захистив дисертацію і одержав звання кандидата геолого-мінералогічних наук.

1941–1943 рр. – геолог тресту "Башкирзолото".

1944–1949 рр. – доцент Київського державного університету імені Тараса Шевченка.

У 1950 р. – за працю "*Четвертинні відклади УРСР*" присвоєно вчений ступінь доктора геолого-мінералогічних наук.

1949–1975 рр. – завідувач кафедри геоморфології географічного факультету Київського університету.

Наукові інтереси стосувалися четвертинної геології України, проблем геоморфології України та Уралу, геотектоніки, корисних копалин. Заклав основи новітнього напрямку дослідження в Україні, що був широко розвинутий у працях багатьох фахівців-геоморфологів в Україні. Вніс значний вклад у розвиток палеогеографії, застосовуючи палеогеографічний метод, реконструював кліматичні та ландшафтні умови формування четвертинних відкладів України і зокрема лесової формації. Значну увагу приділяв створенню четвертинних, геоморфологічних, ґрунтових, неотектонічних карт та легенд до них.

Автор понад 200 наукових праць, зокрема: "*Четвертичные отложения Украинской ССР*" (1954 р.), "*Четвертинні відклади Української РСР*" (1961 р.), "*Корисні копалини Української РСР*", том 2 (1961 р.).

Президент Українського географічного товариства (1957–1964 рр.). Брав участь в Міжнародних географічних конгресах у Бразилії (1956 р.), Швеції (1960 р.), у роботі INQUA, Міжнародного географічного союзу, Міжнародного геологічного конгресу.

Заслужений діяч науки УРСР (1959 р.). Нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1944 р.), медаллю "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр." (1945 р.), орденом Трудового Червоного прапора.

Помер 25 березня 1975 р. у Києві.

